

Με υπότιτλο Η Ευρώπη μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο ο Βρετανός ιστορικός συγγραφέας, καταπιάνεται με αυτό ακριβώς το αντικείμενο. Κί'αν

κάποιοι γνωρίζουν ή νομίζουν ότι γνωρίζουν τα στοιχειώδη για το 2ο Π.Π., τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια για τους περισσότερους παραμένουν στη σκιά.□

Είναι μια εξαιρετικά εμπειριστατωμένη εργασία, με πλήθος από εικόνες, χάρτες, ομολογίες και πάρα πολύ έρευνα από το δημιουργό της.
Χωρίζεται σε τέσσερα μέρη, Την κληρονομιά του Πολέμου, την Εκδίκηση, την Εθνοκάθαρση, τον Εμφύλιο Πόλεμο και το κάθε μέρος φιλοξενεί αρκετά κεφάλαια στο σύνολο της έκδοσης 28.

Ο Συγγραφέας ευθύς εξ' αρχής (σ.21), κάνει μια σημαντική τοποθέτηση. *«... η ιστορία της Ευρώπης στην αμέσως μετά τον πόλεμο περίοδο δεν αφορά τόσο την ανοικοδόμηση και την αποκατάσταση: είναι καταρχάς μια ιστορία διολίσθησης στην αναρχία.»*

Συνεχίζοντας δε, στην επόμενη σελίδα καταθέτει ως στόχο της έκδοσης: *«Από μια άποψη θα επιχειρήσει το ακατόρθωτο – να περιγράψει το χάος»*

Μας δίνει μερικά σχετικά γνωστά στους πολλούς στοιχεία που έχουν να κάνουν με άλλα μικρότερης έκτασης ολοκαυτώματα, τους λιμούς, τους εκτοπισμούς, την μαύρη αγορά, τις λεηλασίες και την ηθική καταστροφή που προέκυψε που εύστοχα το περιγράφει ως «το ρήγμα της ανθρώπινης ψυχής».

Αξιολογώντας στοιχεία που παραθέτει φθάνει σε σημαντικά συμπεράσματα (σ.105):

«Από την άποψη της δημόσιας υγείας, ο πόλεμος είχε κάνει την Βρετανία μια πολύ πιο δίκαιη κοινωνία.»

Αλλά και

«Τα χρόνια του πολέμου σημειώθηκε μια τεράστια αναδιανομή πλούτου, ο οποίος αφαιρέθηκε από τις αστικές περιοχές και πήγε στην ύπαιθρο, αντιστρέφοντας έτσι την τάση αιώνων.»

Όταν ο πόλεμος μέτραγε μήνες για να κλείσει τον αιματηρό του κύκλο και άρχιζαν να ανακαλύπτονται και να ελευθερώνονται τα στρατόπεδα εργασίας, ή θανάτου ξεκίνησε η αφήγηση της φρίκης.

«Τέτοια ήταν η ατίμωση για τον γερμανικό λαό, ώστε το όνομά του θα πρέπει να σβηστεί από τον κατάλογο των πολιτισμένων λαών» όπως είπε ο συνταγματάρχης Σπότισιγουντ σε ομιλία του σε Γερμανούς πολίτες που επισκέπτονταν το Μπέλσεν.

Η ώρα της ενοχής είχε φθάσει, το τοπίο του τρόμου αποκαλύπτονταν, η Ευρώπη δεν θα ήταν ποτέ ίδια, αλλά τα προβλήματα της κάθε άλλο παρά τέλειωναν.

Γίνεται λόγος για την κακή διαχείριση της βοήθειας από την UNRRA, γεγονός που έγινε αισθητό και στη χώρα μας, ώστε εύκολα παραποιήθηκαν τα αρχικά της (σ.156) σε: You Never Rally Rehabililate Anyone.

Ακολουθως περιγράφει την αχαλίνωτη στην Ανατολική Ευρώπη. Το κάνει προσεκτικά και διασφαλίζει τον αναγνώστη του γράφοντας (σ. 201): *«Το να εξισώνονται οι ωμότητες στο Λάμσντορφ ή στη Ζγόντα με το Ολοκαύτωμα αποτελεί ανοησία, με όρους τόσο ποιότητας όσο και κλίμακας.»*

Στιγματίζει το καθεστώς της μεταπολεμικής έλλειψης δικαιοσύνης, αναφέροντας ότι στην Ιταλία: *«Μέσα σε ένα έτος από το τέλος του πολέμου η επίσημη κάθαρση είχε μετατραπεί σε φάρσα.»* (σ.211), ενώ για την Αυστρία αναφέρει ότι ήταν *«ένα από τα ασφαλέστερα μέρη της Ευρώπης για τους δωσίλογους»* (σ.214).

Κάνει βέβαια λόγο και για τους «οριζόντιους συνεργάτες του εχθρού» (σ.229) και τον τρόπο των σχέσεων που είχαν οι γυναίκες των χωρών που κατελήφθησαν με τον Γερμανό στρατιώτη – κατακτητή. Δεν αφήνει κλειστό τον τρόπο της τιμωρίας αυτών των σχέσεων. Το εξετάζει με μεγάλη νηφαλιότητα και επιγραμματικά καταθέτει την άποψη του Γάλλου Ρομπέρ Μπρασιλιάς, πως ολόκληρη η δυτική ευρώπη είχε κοιμηθεί με την Γερμανία, αλλά σε πολλές κοινότητες μόνον οι γυναίκες τιμωρήθηκαν για αυτό.

Αφιερώνει ένα ολόκληρο κεφάλαιο στον Ελληνικό Εμφύλιο : *«Ήταν η μόνη φορά κατά τη διάρκεια του πολέμου η και μετά από αυτόν που συμμαχικά στρατεύματα στη δυτική ευρώπη βρέθηκαν να πολεμούν τις ίδιες τις αντιστασιακές οργανώσεις που υποτίθεται ότι είχαν απελευθερώσει. Με πραγματική αποικιακή απέχθεια ο Τσώρτσιλ ενημέρωσε τον στρατηγό Σκόμπι πως ήταν ελεύθερος «να δράσετε όπως θα κάνατε σε μια κατακτημένη πόλη όπου βρίσκεται σε εξέλιξη μια τοπική εξέγερση».* (σ.382).

Λέει επίσης για την πατρίδα μας: *«Εκεί περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη χώρα, η τρομοκρατία χρησιμοποιήθηκε εντατικά από όλες τις πλευρές, εις βάρος ενός τρομαγμένου πληθυσμού που δυσκολευόταν όλο και περισσότερο να αποφύγει την απορρόφησή του σε ένα πόλεμο ιδεολογιών.»* (σ.385)

Ανάμεσα σε άλλα συμπεράσματα αναφέρει: *«ο ελληνικός εμφύλιος πόλεμος δεν ήταν συνεπώς απλώς μια τοπική τραγωδία, αλλά ένα γεγονός αληθινά διεθνούς σημασίας.»* (σ.399)

Η εργασία του Βρετανού, πέρα από τον πλούτο των πληροφοριών που μας προσφέρει, πέρα από το ότι φωτίζει ένα πολύ ζοφερό και όχι ιδιαίτερα γνωστό κομμάτι της Ιστορίας, έχει βαρύτητα και σημασία σε όλη την έκταση του, διότι κατορθώνει μας πείσει πως η Ιστορία συχνά χειραγωγείται για πολιτικά οφέλη.

